

Boriss Cilevičs

8 April 2022

Спорить о восприятии символов бесперспективно и деструктивно. Для разных людей одни и те же флаги, даты и лозунги могут означать совершенно разное.

Одни искренне убеждены, что 16 марта участники “эсэсовских маршей” славят нацизм. Другие – что возлагающие цветы к памятнику 9 мая празднуют оккупацию Латвии и выражают поддержку российскому вторжению в Украину.

Попытки переубедить встречаются редко, куда чаще – обвинения и проклятия. Но и такие редкие попытки обречены на провал.

Да, значение символов может со временем меняться. На наших глазах георгиевская лента из символа победы над нацизмом превратилась в олицетворение российского реваншизма и агрессии. За считанные дни латинская Z из романтического знака Зорро и обозначения аппликаты превратилась в зловеющий символ агрессивной войны, и это вызвало волну переименований (в частности, Z-towers) и даже породило анекдоты (Почему Z? Потому что половину свастики украли!).

Переоценка символов – эмоционально и морально тяжёлый индивидуальный, сугубо внутренний процесс. Внешнее давление, запреты, попытки “ломать через колено” не только не способствуют этой переоценке, но наоборот – вызывают чувство протеста и укрепляют лояльность этому символу.

В любом случае, главное – понимать, что для другого данный символ может означать совсем иное, чем для тебя.

Это одна из причин, почему я выступил против запрета на проведение памятных мероприятий 9 мая. О других причинах сказал в своём выступлении в Сейме.

Cienījamie kolēģi! Es uzskatu, ka mums noteikti vajadzētu noteikt īpašu dienu Ukrainas upuru piemiņai, bet ne šajā veidā... Man ir trīs galvenie apsvērumi, kāpēc es nevaru atbalstīt tieši šo likumprojektu šādā veidā, bez grozījumiem.

Pirmkārt, ja jūs gribat aizliegt 9. maija atzīmēšanu, dariet to tieši. Ja jūs esat pārliecināti, ka jūs varat aizstāvēt šādu pulcēšanās brīvības ierobežošanu Satversmes tiesā, starptautiskajās tiesās, dariet to. Bet šajā situācijā man šķiet, ka vienkārši Ukrainas cilvēku traģēdija tiek ciniski izmantota, lai panāktu kaut kādus iekšpolitiskus mērķus. Un tur karš vēl turpinās un cilvēki joprojām iet bojā. Un nesaistīsim šo lielo milzīgo traģēdiju ar mūsu iekšējām politiskajām kaislībām.

Otrais. Man galīgi nepatīk, ka faktiski šis likumprojekts pilnībā atspoguļo Putina naratīvu vai vēstījumu, kā tagad ieteikts to teikt latviski, tās ir mūsdienu Krievijas idejas, ka šībrīža agresija pret Ukrainu ir slavenas uzvaras pret nacismu turpinājums, ka šie divi notikumi ir pilnīgi saistīti. Un šī likumprojekta iesniedzēji atbalsta to pašu vēstījumu. Piedodiet, kolēģi, es tam galīgi nevaru piekrist. Jo uzvara par nacismu ir pilnīgi atsevišķs notikums, kas ir vērtējams pilnīgi savādāk. Tā bija ne tikai Staļina PSRS uzvara, bet arī visu sabiedroto, pasaules demokrātiju uzvara pār nacisma ļaunumu. Un tas, ka tagad mūsdienu Krievija pilnīgi izkropļo šo jēdzienu un pārvērš to pilnīgi pretējā, tas nekādā gadījumā neattiecas iespēju, ka mēs darīsim to pašu. Mums jānodala šīsdienas agresija pret Ukrainu no uzvaras par nacismu.

Un trešais. Tīri praktiski. Līdz šim, gods kam gods, “Par!” nekad neizceļas ar kādām provokācijām, bet šādu priekšlikumu jau savādāk kā apzinātu provokāciju nosaukt nevaru.

Padomājiet, kā cilvēki, kas grib godināt savu senču uzvaru, kas patiešām uzvarēja nacismu, tie cilvēki, kas neatbalsta agresiju pret Ukrainu, kas tagad piedalās protestos un palīdz Ukrainas bēgļiem, kā viņi uztvers aizliegumu atcerēties savus senčus, kas uzvarēja nacismu, tādu pašu nacismu, ko šobrīd demonstrē Krievija Ukrainā.

Es domāju, ka tas... nu labi, mēs esam parlamentā, es izvēlēšos diplomātiskus izteikumus, tas nav gudri, kolēģi. Es aicinu jūs neatbalstīt šo likumprojektu gadījumā, ja šis datums netiks mainīts.

Paldies.

<https://www.facebook.com/boriss.cilevics/posts/1902715643248453>